มณฑลทหารบกที่ ๒๗
พ.อ.วินัย เจริญศิลป์
เสธ.มทบ.๒๗/
เสธ.กกล.รส.จว.ร.อ.

ประเด็นสำคัญของรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่ 1 - รัฐธรรมนูญ คือ กฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ

ประเด็นที่ 2 - รัฐธรรมนูญในฐานะการบริหารปกครองประเทศ

ประเด็นที่ 3 – การพิจารณารัฐธรรมนูญในความหมายขับเคลื่อนพัฒนาประเทศ

ประเด็นที่ 4 - รัฐธรรมนูญในฐานะความสัมพันธ์ทางอำนาจ

ร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๙

มี ๑๖ หมวด ๒๖๑ มาตรา บทเฉพาะกาล ๑๘ มาตรา รวม ๒๗๙ มาตรา

หมวด	๑	บททั่วไป	มี	๕	มาตรา
“	๒	พระมหากษัตริย์	มี	๑๙	มาตรา
“	๓	สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย	มี	๒๕	มาตรา
“	๔	หน้าที่ของปวงชนชาวไทย	มี	๑	มาตรา
“	๕	หน้าที่ของรัฐ	มี	๑๓	มาตรา
“	๖	แนวนโยบายแห่งรัฐ	มี	๑๕	มาตรา
“	๗	รัฐสภา	มี	๗๙	มาตรา
“	๘	คณะรัฐมนตรี	มี	๒๖	มาตรา
“	๙	การขัดกันแห่งผลประโยชน์	มี	๔	มาตรา
“	๑๐	ศาล	มี	๑๒	มาตรา
“	๑๑	ศาลรัฐธรรมนูญ	มี	๑๕	มาตรา
“	๑๒	องค์กรอิสระ	มี	๓๓	มาตรา
“	๑๓	องค์กรอัยการ	มี	๑	มาตรา
“	๑๔	การปกครองส่วนท้องถิ่น	มี	๖	มาตรา
“	๑๕	การแก้ไขเพิ่มรัฐธรรมนูญ	มี	๒	มาตรา
“	๑๖	การปฏิรูปประเทศ	มี	๕	มาตรา
		บทเฉพาะการ	มี	๑๘	มาตรา

รัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แบ่งออกเป็น ๑๒ หมวด และ ๑ บทเฉพาะกาล จำนวนทั้งสิ้น ๓๓๖ มาตรา

หมวด ๑ บททั่วไป	จำนวน ๗ มาตรา	(มาตรา ๑-๗)
หมวด ๒ พระมหากษัตริย์	จำนวน ๑๘ มาตรา	(มาตรา ๘-๒๕)
หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย	จำนวน ๔๑ มาตรา	(มาตรา ๒๖-๖๕)
หมวด ๔ หน้าที่ของชนชาวไทย	จำนวน ๕ มาตรา	(มาตรา ๖๖-๗๐)
หมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ	จำนวน ๑๙ มาตรา	(มาตรา ๗๑-๘๙)
หมวด ๖ รัฐสภา	จำนวน ๑๑๑ มาตรา	(มาตรา ๙๐-๒๐๐)
หมวด ๗ คณะรัฐมนตรี	จำนวน ๓๒ มาตรา	(มาตรา ๒๐๑-๒๓๒)
หมวด ๘ ศาล	จำนวน ๔๙ มาตรา	(มาตรา ๒๓๓-๒๘๑)
หมวด ๙ การปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน ๙ มาตรา	(มาตรา ๒๘๒-๒๙๐)
หมวด ๑๐ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ	จำนวน ๒๑ มาตรา	(มาตรา ๒๙๑-๓๑๑)
หมวด ๑๑ ตรวจเงินแผ่นดิน	จำนวน ๑ มาตรา	(มาตรา ๓๑๒)
หมวด ๑๒ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ	จำนวน ๑ มาตรา	(มาตรา ๓๑๓)
บทเฉพาะกาล	จำนวน ๒๓ มาตรา	(มาตรา ๓๑๔-๓๓๖)

รัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แบ่งออกเป็น 15 หมวด
และ 1 บทเฉพาะกาล จำนวนทั้งสิ้น 309 มาตรา

หมวด 1 บททั่วไป	จำนวน 7 มาตรา	(มาตรา 1-7)
หมวด 2 พระมหากษัตริย์	จำนวน 18 มาตรา	(มาตรา 8-25)
หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย	จำนวน 44 มาตรา	(มาตรา 26-69)
หมวด 4 หน้าที่ของชนชาวไทย	จำนวน 5 มาตรา	(มาตรา 70-74)
หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ	จำนวน 13 มาตรา	(มาตรา 75-87)
หมวด 6 รัฐสภา	จำนวน 75 มาตรา	(มาตรา 88-162)
หมวด 7 การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน	จำนวน 3 มาตรา	(มาตรา 163-165)
หมวด 8 การเงินการคลังและงบประมาณ	จำนวน 5 มาตรา	(มาตรา 166-170)
หมวด 9 คณะรัฐมนตรี	จำนวน 26 มาตรา	(มาตรา 171-196)
หมวด 10 ศาล	จำนวน 32 มาตรา	(มาตรา 197-228)
หมวด 11 องค์กรตามรัฐธรรมนูญ	จำนวน 30 มาตรา	(มาตรา 229-258)
หมวด 12 การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ	จำนวน 20 มาตรา	(มาตรา 259-278)
หมวด 13 จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ	จำนวน 2 มาตรา	(มาตรา 279-280)
หมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน 10 มาตรา	(มาตรา 281-290)
หมวด 15 การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ	จำนวน 1 มาตรา	(มาตรา 291)
บทเฉพาะกาล	จำนวน 18 มาตรา	(มาตรา 292-309)

หมวด ๑
บททั่วไป

- ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรเดียวแบ่งแยกไม่ได้
- ปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย
- ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคกันและย่อมได้คุ้มครอง
- รัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติหรือกฎหมายใดขัดแย้งไม่ได้

หมวด ๒
พระมหากษัตริย์

คงหลักการเดิม แต่ปรับปรุงหลักการถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายเพื่อบรรเทาภาระ โดยบัญญัติเพิ่มเติมว่า พระมหากษัตริย์จะโปรดกล้าโปรดกระหม่อมให้กระทำการถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระรัชทายาทซึ่งทรงบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือต่อผู้แทนพระองค์ก็ได้และในระหว่างที่ยังมิได้ถวายสัตย์ปฏิญาณ พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ผู้ซึ่งต้องถวายสัตย์ปฏิญาณปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน

หมวด ๓
สิทธิและเสรีภาพปวงชนชาวไทย

- บุคคลย่อมเสมอภาคและเท่าเทียมกัน
- สิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย
- สิทธิในเคหะสถาน
- สื่อมวลชนมีสิทธิเสนอข่าว
- สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารร้องทุกข์และฟ้องหน่วยงานของรัฐ
- สิทธิในการชุมนุม
- สิทธิในการนับถือศาสนา
- สิทธิส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง
- สิทธิในการแสดงความคิดเห็น
- สิทธิในทรัพย์สิน และมรดก
- สิทธิในการบริการสาธารณสุข

1. คุ้มครองสิทธิเสรีภาพ

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ขยายความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ประชาชนสามารถใช้สิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่ ตราบเท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย ประชาชนย่อมสามารถทำได้

ตัวอย่างสิทธิและเสรีภาพ

ความเป็นอยู่ส่วนตัว

นับถือศาสนา

ประกอบอาชีพ

แสดงความคิดเห็น

ร้องทุกข์ ฟ้องคดี

ชุมนุมโดยสงบ

รับบริการสาธารณสุข

อนุรักษ์ฟื้นฟูธรรมชาติ

เสนอแนะนำรัฐ

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชนไม่น้อยกว่าเดิม ทั้งยังขยายให้มีเพิ่มมากขึ้น แม้จะยังไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องออกมาใช้บังคับ ประชาชนสามารถใช้สิทธิเสรีภาพตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญได้

รัฐมีหน้าที่จัดให้มีการดำเนินการเพื่อให้สิทธิเสรีภาพนั้นเป็นจริงในทางปฏิบัติโดยที่ประชาชนไม่ต้องไปร้องขอ

ถ้ารัฐไม่ดำเนินการ ประชาชนและชุมชนมีสิทธิที่จะติดตาม และเร่งรัดการทำงานของรัฐบาล และสามารถฟ้องร้องได้หากรัฐไม่ทำหน้าที่

มาตรา ๒๕ (มาตราแรกของเรื่องสิทธิเสรีภาพ)

มีสาระสำคัญ คือ

๑. นอกจากสิทธิเสรีภาพที่บัญญัติแล้ว การใดมิได้ห้ามหรือจำกัดไว้ใน รธน.บุคคลย่อมมีสิทธิ และเสรีภาพกระทำการนั้นๆอย่างเสรี และถือว่าเป็นการกระทำที่ชอบด้วย รธน.

๒. ข้อห้ามเรื่องสิทธิเสรีภาพ คือ ไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมของ ปชช. และไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น (ประเด็นว่าจำกัดสิทธิ)

๓. สิทธิและเสรีภาพที่ รธน.ระบุว่าเป็นไปตามกฎหมายบัญญัติหากยังไม่มีการตรากฎหมายปฏิบัติได้เลยตามเจตนา รธน.

๔. บุคคลใดถูกละเมิดสิทธิสามารถฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายได้

๕. การตรากฎหมายที่จำกัดสิทธิเสรีภาพต้องเป็นไปตามเงื่อนไข รธน.ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิเสรี และกระทบต่อศักดิ์ความเป็นมนุษย์ไม่ได้ และต้องมีผลบังคับใช้ทั่วไป จะเจาะจงใช้กับบุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่ได้

หมวด ๔
หน้าที่ของปวงชนชาวไทย

"ปวงชนชาวไทยมิได้มีแต่เฉพาะสิทธิและเสรีภาพแต่ต้องมีหน้าที่รับผิดชอบต่อประเทศชาติและสังคมส่วนรวมด้วย"

รธน.ปี๕๙ ระบุหน้าที่ปวงชนชาวไทยไว้ ๑๐ ข้อ

๑. พิทักษ์รักษา ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และการปกครองระบบ ปชต.มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๒. ป้องกันพิทักษ์รักษาชาติเกียรติภูมิผลประโยชน์และสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน

๓. ปฏิบัติตามกฎหมาย

๔. เข้ารับการศึกษาภาคบังคับ

๕. รับราชการทหาร

๖. เคารพและไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น และไม่กระทำการอันก่อให้เกิดความแตกแยก

๗. ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและลงประชามติอย่างอิสระ

๘. ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ

๙. เสียภาษีตามกฎหมาย

๑๐. ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริต

หน้าที่ของรัฐ

"รัฐต้องดำเนินการในเรื่องที่กำหนดให้แก่ ปชช. ทุกคนหรือทุกชุมชนเป็นการทั่วไปโดยที่ ปชช. แต่ละชุมชนไม่ต้องใช้สิทธิร้องขอ ถ้ารัฐไม่กระทำตามหน้าที่หรือกระทำหน้าที่ไม่ดี ปชช. มีสิทธิติดตามเร่งรัดฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการได้"

หน้าที่รัฐที่สำคัญที่ระบุ

- รัฐต้องให้เด็กทุกคนศึกษาเป็นเวลา ๑๒ ปี ไม่เสียค่าใช่จ่าย
- รัฐต้องให้ ปชช.ทุกคนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ
- รัฐต้องจัดให้มีสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต
- รัฐต้องอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปะ ขนบธรรมเนียมท้องถิ่น และทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม
- การดำเนินการใดๆที่มีผลกระทบต่อ ปชช. ต้องฟังความคิดเห็นของ ปชช.
- รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหน่วยงานรัฐ ที่ไม่ใช่ความลับ และมีผลเสียต่อความมั่นคง
-รัฐร้องจัดให้มีกลไกลคุ้มครองผู้บริโภค
- รัฐต้องรักษาวินัยการเงิน การคลัง เป็นต้น

2. รัฐมีหน้าที่ทำให้สิทธิเป็นจริง

ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลไหน ก็มีหน้าที่ต้องจัดให้ประชาชนได้รับสิทธิที่จำเป็น โดยที่ประชาชนไม่ต้องไปร้องขอ เพื่อบริการประชาชนและเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ

จัดการศึกษา

ขจัดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

เด็กเล็กในครอบครัวที่ยากจนและในชนบท ไม่มีโอกาสได้รับการพัฒนาในวัยเด็กเล็ก เมื่อถึงเวลาเรียนหนังสือจึงไม่สามารถแข่งขันได้ รัฐธรรมนูญจึงแก้ปัญหาให้ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ตั้งแต่วัย 2 ขวบ

เด็กเล็ก 2 ขวบ จนถึงเข้าอนุบาล ได้รับการดูแลและพัฒนา ร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ และสติปัญญา ก่อนเข้ารับการศึกษา *โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย*

รัฐจัดการศึกษา *โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย* ตั้งแต่อนุบาล 1 จนถึงการศึกษาภาคบังคับ (ม.3) ทั้งหมด 12 ปี

ถ้ารัฐไม่ได้จัดให้เรียนฟรี รัฐต้องให้ความช่วยเหลือค่าใช้จ่ายแก่ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษาขั้นก่อไปตามความถนัด

จัดบริการสาธารณสุข

ฟื้นฟูร่างกาย

รักษาพยาบาล

ส่งเสริมแพทย์แผนไทย

ป้องกันโรค

คุ้มครองแรงงาน

มีรายได้เหมาะสม

มีสวัสดิการที่เหมาะสม

สร้างความปลอดภัยในการทำงาน

ช่วยพัฒนาฝีมือ

ช่วยเหลือเกษตรกร

จัดหาที่ดินทำกิน

บริหารน้ำให้พอใช้

ช่วยเหลือต้นทุนการผลิต

ให้ความรู้

ดูแลคนยากไร้

มีทนายช่วยแนะนำยามมีคดีความ

ดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ป้องกันและรักษาโรคฟรี

จัดหาที่อยู่ให้

หมวด ๖
แนวนโยบายของรัฐ

- บทบัญญัติที่เป็นแนวทางให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและนโยบายบริหารแผ่นดิน
- รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการบริหารประเทศที่ ปชช. มีส่วนร่วม
- รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพุทธศาสนา และศาสนาอื่น ๆ
- จัดการบริหารกระบวนการยุติธรรมให้มีสิทธิภาพ มีมาตรการคุ้มครอง จนท.รัฐปราศจากการแทรกแซง
- รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกลที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ
- รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ ปชช. มีโอกาสได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึง พึ่งพาตัวเองได้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น และยกเลิกกฎหมายที่ไม่จำเป็น

หมวด ๗
รัฐสภา

ในหมวดที่มี ๕ ส่วน

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

- รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา
- ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา

ส่วนที่ ๒ สภาผู้แทนราษฎร

- ประกอบด้วยสมาชิก ๕๐๐ คน เป็นสมาชิกแบบแบ่งเขต ๓๕๐ คน และบัญชีรายชื่อ ๑๕๐ คน และบัญชีรายชื่อ ๑๕๐ คน อายุสภาผู้แทนราษฎร ๔ ปี
- แต่ละเขตเลือกตั้งมี สส.เขตละ ๑ คน ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดและสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นผู้ได้รับการคัดเลือก
- ให้พรรคการเมืองเสนอชื่อผู้ที่จะเป็น นรม.ไม่เกิน ๓ รายชื่อ

หมวด ๗
รัฐสภา

- การคำนวณ สส.แบบบัญชีรายชื่อ

$$\frac{\text{คะแนนรวมที่เลือก สส.เขตทุกพรรค}}{๕๐๐} = ก$$

$$\text{สส.แต่ละพรรคจะได้} = \frac{\text{คะแนน สส.เขตที่พรรคได้รับ}}{ก} = ข$$

- ถ้า สส.แบ่งเขตแต่ละพรรคได้น้อยกว่า ข.ให้ สส.บัญชีรายชื่อที่กำหนดไว้ตามลำดับได้เท่า ข.
- ถ้า สส.แบ่งเขตได้เท่า ข.หรือมากกว่า ข.แล้วไม่ได้ สส.แบบบัญชีรายชื่อ

หมวด ๗
รัฐสภา

- บุคคลต้องห้ามไม่มีสิทธิรับสมัครเลือกตั้ง สส. (๑๘ ข้อ) เช่น

๑. ติดยาเสพติด

๒. เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยล้มละลาย

๓. เป็นเจ้าของหรือหุ้นใน นสพ.หรือสื่อมวลชน

๔. เป็นผู้วิกลจริต หรือถูกถอนสิทธิ

๕. เคยถูกพิพากษาจำคุกหรือถูกขังโดยหมายศาล

๖. เคยถูกจำคุกพ้นโทษไม่ถึง ๑๐ ปี

๗. เคยถูกสั่งให้พ้นราชการเพราะทุจริตในหน้าที่

๘. เคยถูกศาลยึดทรัพย์เป็นรายได้ของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ

๙. เคยถูกศาลตัดสินทุจริตการเลือกตั้ง

๑๐. เป็นข้าราชการ หรือ เป็นสมาชิก อปท.

๑๑. เคยเป็น สว.และพ้นหน้าที่ยังไม่เกิน ๒ ปี

หมวด ๗
รัฐสภา

ส่วนที่ ๓ วุฒิสภา

- ประกอบด้วยสมาชิก ๒๐๐ คน มาจากการเลือกตั้งกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ประสบการณ์ อาชีพหรือประโยชน์ร่วมกัน ในงานด้านต่างๆที่หลากหลายของสังคม โดยในการแบ่งกลุ่ม ประชาชนสามารถอยู่ในกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดได้
- การแบ่งกลุ่มแต่ละกลุ่ม การมี สว.กี่คนในแต่ละกลุ่มให้เป็นไปตาม พรบ. ประกอบ รธน.โดยกำหนดไม่ให้บุคคลในกลุ่มเดียวกันเลือกตั้งกันเอง
- การดำเนินการคัดเลือกให้ดำเนินการตั้งแต่ละดับอำเภอ จังหวัด และระดับประเทศ
- อายุวุฒิสภากำหนดคราวละ ๕ ปี

หมวด ๗
รัฐสภา

- ลักษณะต้องห้ามของ สว.จะเช่นเดียวกับ สส.แต่เพิ่ม

๑. เป็นข้าราชการ

๒. เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

๓. เป็นหรือเคยเป็น สส.,ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง,รัฐมนตรี เว้นแต่พ้นสภาพแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๔. เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่พ้นจากตำแหน่งไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๕. เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่ง สส.,สว.,ข้าราชการการเมือง, สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือ ดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระ

- ผู้ที่เคยเป็น สว.และสมาชิกภาพสิ้นสุดไม่เกิน ๒ ปี จะเป็น รมะ.หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ได้

หมวด ๗
รัฐสภา

ส่วนที่ ๔ บทนี้ใช้แก่สภาทั้งสอง

- เป็นเรื่องที่กล่าวถึงบทบาทของแต่ละสภาที่ต้องมีการปฏิบัติร่วมกัน เช่น

๑. สส.แล สว.เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ต้องปราศจากการครอบงำ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต

๒. การดำรงตำแหน่งหน้าที่ของประธาน และ รองประธานสภาทั้งสองสภา

๓. อำนาจหน้าที่ของประธานสภาทั้งสองสภา

๔. เอกสิทธิการรับรองการปฏิบัติหน้าที่ของ สส. และ สว.

๕. การแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญต่างๆ

๖. ระเบียบ วิธีการ และขั้นตอนการออก พรบ.ต่างๆ

๗. การใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน

ส่วนที่ ๕ การประชุมร่วมกันของรัฐสภา

- เป็นการระบุว่าเรื่องใดบ้างที่ต้องให้สภาประชุมร่วมกัน เช่น

๑. การแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการ

๒. การรับทราบหรือให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติ

๓. การพิจารณาร่าง พรบ.ประกอบ รธน.

๔. การเปิดอภิปรายทั่วไป

๕. การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม

หมวด ๗
รัฐสภา

หน้าที่ สส.ที่สำคัญ

๑.พิจารณาร่างกฎหมาย

๒.ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของ ครม.ให้เป็นไปตาม รธน.และกฎหมาย

๓.ปีหนึ่งมีประชุม ๒ สมัย สมัยละไม่น้อยกว่า ๑๒๐ วัน

๔.สส.๑ ใน ๕ ขอเสนออภิปรายไม่ไว้วางใจ รมต.เป็นรายบุคคลและคณะได้ทำไว้ปีละครั้ง

หน้าที่ของ สว.

๑.ช่วยพิจารณาร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของ สส.ให้รอบคอบ

๒.เห็นชอบการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระ

หมวด ๘
คณะรัฐมนตรี

-คณะรัฐมนตรีประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกิน ๓๕ คน

-นายกรัฐมนตรีต้องเป็นผู้มีรายชื่อตามบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองเสนอ และได้รับความเห็นชอบจาก สส.มากกว่ากึ่งหนึ่ง

-คณะรัฐมนตรีต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภาต้องสอดคล้องหน้าที่รัฐ นโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ และแหล่งที่มาของเงิน ภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันรับหน้าที่

-สาระอื่น ๆ จะเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้ที่จะมาเป็นรัฐมนตรี หลักเกณฑ์การบริหารราชการแผ่นดิน การสิ้นสุดสภาพรัฐมนตรี ขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่ทำได้ เป็นต้น

หมวด ๙
การขัดกันแห่งผลประโยชน์

-หมวดนี้จะระบุเพื่อป้องกัน สส.และ สว. ในการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ โดยมีสาระสำคัญคือ

๑.ห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองท้องถิ่น ห้ามรับแทรกแซง หรือก้าวก่ายสัมปทานของรัฐ หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ห้ามเป็นหุ้นส่วนนของบริษัทรับสัมปทาน ห้ามรับเงินหรือประโยชน์ใดๆ จากหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ

๒.ต้องไม่ใช้สถานะทำการใดๆลักษณะก้าวก่ายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ตนเอง และพรรคพวกในเรื่องดังนี้

๒.๑ การปฏิบัติงานในหน้าที่ประจำของราชการ พนักงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ

๒.๒ กระทำในลักษณะตนเองมีส่วนร่วมในการจ่ายงบประมาณ หรือเห็นชอบโครงการ

๒.๓ การบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่งเงินเดือนหรือพ้นตำแหน่งของหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ

๒.๔ การก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อประโยชน์ตนเอง

- ข้อห้ามมีผลถึงคู่สมรส บุตร และผู้ถูกใช้ หรือผู้มอบอำนาจ

หมวด ๑๐

ศาล

ในหมวดที่จะแยกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 บททั่วไป

- ผู้พิพากษาตุลาการย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี
- ศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้ต้องมีพรราชบัญญัติ(ตั้งศาลใหม่ถ้าไม่มี พรบ.ไม่ได้)

ส่วนที่ ๒ ศาลยุติธรรม สาระสำคัญ

- มีอำนาจพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญระบุให้เป็นอำนาจศาลอื่น
- ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา

ส่วนที่ ๓ ศาลปกครอง สาระสำคัญ

- มีอำนาจพิพากษาคดีปกครองอันเนื่องจากใช้อำนาจทางการปกครอง หรือผลจากการดำเนินการทางการปกครอง

ส่วนที่ ๔ ศาลทหาร

- มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา ที่ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหาร

หมวด ๑๑
ศาลรัฐธรรมนูญ

-ประกอบด้วยตุลาการรัฐธรรมนูญ ๙ คน จาก

- ผู้พิพากษาในศาลฎีกาที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าคณะ ไม่น้อยกว่า ๓ ปี จำนวน ๓ คน
- ตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่ดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่า ๕ ปี จำนวน ๒ คน
- ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ และผู้ทรงคุณวุฒิสาขารัฐศาสตร์ เคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยไม่น้อยกว่า ๕ ปี อย่างละ ๑ คน รวม ๒ คน
- ผู้ทรงคุณวุฒิจากผู้รับหรือเคยรับราชการตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี ไม่น้อยกว่า ๕ ปี จำนวน ๒ คน

- คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้ามเช่นอายุไม่ต่ำกว่า ๔๕ ปี ไม่เคยเป็น สส. , สว. หรือองค์กรปกครองท้องถิ่น ระยะ ๑๐ ปีก่อนเข้ารับการคัดเลือก เป็นต้น

- คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

- ประกอบศาลฎีกา , ประธานสภาผู้แทนราษฎร , ผู้นำฝ่ายค้าน ,ประธานศาลปกครองสูงสุด , บุคคลที่องค์กรอิสระ แต่งตั้งองค์กรละ ๑ คน

ศาลรัฐธรรมนูญ

- ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการสรรหาต้องได้รับความเห็นชอบจาก สว. ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง หากไม่ครบให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาเสนอรายชื่อใหม่

- ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ดำรงตำแหน่ง ๗ ปี

- อำนาจหน้าที่ที่สำคัญ

1. วินิจฉัยความด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย หรือร่างกฎหมาย
2. วินิจฉัยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร,วุฒิสภา,รัฐสภา,ครม. หรือองค์กรอิสระ
3. วินิจฉัยการกระทำอันเป็นการล้มล้างรัฐธรรมนูญ
4. วินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพของ สส. ,สว. และครม.
5. วินิจฉัยการแปรญัติกฎหมายงบประมาณว่าขัด รัฐธรรมนูญ หรือไม่
6. วินิจฉัยว่าบุคคลใดถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพหรือไม่
7. ถูกตรวจสอบโดย ป.ป.ช. เหมือนกับองค์กรอื่น

หมวด ๑๒
องค์กรอิสระ

- มี 5 อย่าง คือ 1. คณะกรรมการการเลือกตั้ง(กกต.), 2. ผู้ตรวจการแผ่นดิน 3. คณะกรรมการสิทธิ์มนุษย์ชนแห่งชาติ(กสม.) , 4. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ(ป.ป.ช.) ,5. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.)

หมวดนี้จะแบ่งเป็น ๖ ส่วน

ส่วนที่ ๑ กล่าวทั่วไป

- องค์กรอิสระเป็นองค์กรที่จัดตั้งให้มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อให้การปฏิรูปประเทศเดินไปข้างหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพสุจริตและโปร่งใส

- คณะกรรมการจัดสรรผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระเช่นเดียวกับการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คือ มีคณะกรรมการสรรหา และผ่านความเห็นชอบจาก สว. (ยกเว้นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งเขาจะเป็นองค์กรสรรหาเองโดยสมาชิกองค์กร)

หมวด ๑๒
องค์กรอิสระ

ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

- ประกอบด้วยสมาชิก ๗ คน คือ ผู้มีความเชี่ยวชาญสาขาวิชาต่างๆ ๕ คน และผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษาไม่น้อยกว่า ๕ ปี จำนวน ๒ คน

- วาระการดำรงตำแหน่ง ๗ ปี

- อำนาจและหน้าที่

๑. จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้ง สส.,สว.,สมาชิก อปท. และการออกประชามติ

๒. ควบคุมดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตเที่ยงธรรม และดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบธรรม ให้มีอำนาจสืบสวนและไต่สวนตามจำเป็น

๓. เมื่อพบเห็นการกระทำมีมีเหตุอันสงสัยว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตเที่ยงธรรมให้มีอำนาจระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือกตั้ง

๔. ดูแลการดำเนินงานของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย

หมวด ๑๒
องค์กรอิสระ

ส่วนที่ ๓ ผู้ตรวจเงินแผ่นดิน

- ผู้ตรวจเงินแผ่นดินมีจำนวน ๓ คน โดยสรรหาจากผู้มีประสบการบริหารราชการแผ่นดินไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่าโดยดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่า ๕ ปี จำนวน ๒ คน และผู้มีประสบการในการดำเนินการสาธารณะไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๑ คน
- มีวาระดำรงตำแหน่ง ๗ ปี สามารถดำรงตำแหน่งได้วาระเดียว
- หน้าที่ และอำนาจ

๑. เสนอแนะหน่วยงานรัฐในการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความเดือนร้อน ไม่เป็นธรรม หรือ เป็นภาระแก้ประชาชนโดยไม่จำเป็น

๒. หาข้อเท็จจริงเมื่อมีผู้ได้รับความเดือนร้อนหรือไม่เป็นธรรม อันเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ของหน่วยงานรัฐเพื่อเสนอแนะรัฐบาลในการแก้ไข

๓. เสนอ ครม.ในกรณีหน่วยงานรัฐปฏิบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่รัฐ

หมวด ๑๒
องค์กรอิสระ

ส่วนที่ ๔ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.)

- ประกอบด้วยคณะกรรมการ ๙ คน เป็นผู้ซื่อสัตย์สุจริต มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายเศรษฐศาสตร์การบริหารราชการแผ่นดิน และอื่นๆ โดยต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

๑. รับราชการ หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๒. เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นๆไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๓. ดำรงหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๔. เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรองรับต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี

๕. มีความรู้ความชำนาญด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี ในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมหาชนไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี

- กรรมการ ปปช.ดำรงตำแหน่ง ๗ ปี ดำรงตำแหน่งได้วาระเดียว

หมวด ๑๒
องค์กรอิสระ

- หน้าที่และอำนาจ

๑. ไต่สวนกรณีมีการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง องค์กรอิสระมีพฤติกรรมร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ

๒. ไต่สวนกรณี จนท.รัฐร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตในหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ

๓. กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง องค์กรอิสระ จนท.รัฐ แสดงบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

- หากมีการตรวจพบการกระทำความผิดดังกล่าวด้วยมติคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้เสนอเรื่องไปยังอัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

- การตรวจสอบ ปปช.,สส.,สว. หรือ สมาชิก ๒ สภา ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ หรือ ปชช. ไม่น้อยกว่า ๒ หมื่นคนมีสิทธิยื่นเรื่องต่อประธานสภาเพื่อเสนอประธานสภาเพื่อเสนอประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระ ไต่สวนข้อเท็จจริงการปฏิบัติหน้าที่ของ ปปช.

หมวด ๑๒
องค์กรอิสระ

ส่วนที่ ๕ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)

- ประกอบด้วยกรรมการ ๗ คน จากผู้มีความรู้ เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน การเงิน การคลัง และด้านอื่นๆที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจเงินแผ่นดินไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี
- มีวาระดำรงตำแหน่ง ๗ ปี ดำรงตำแหน่งได้วาระเดียว
- หน้าที่และอำนาจ

๑. วางมาตรฐานและเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

๒. ให้คำปรึกษาแนะนำการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามกฎหมาย วินัยการเงิน การคลังของรัฐ แนะนำหน่วยงานรัฐแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้เงินแผ่นดิน

๓. สั่งลงโทษทางปกครองกรณีมีการกระทำผิดกฎหมาย ว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

- เพื่อประโยชน์ในการระงับ หรือยับยั้งความเสียหาย หาก คตง.ตรวจพบการกระทำไม่เป็นไปตามกฎหมายวินัยการเงินการคลัง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่การเงินการคลังของรัฐอย่างร้ายแรง ให้ปรึกษาร่วมกัน กกต.,ป.ป.ช. หากมีความเห็นพร้องกัน ให้ทำหนังสือแจ้ง สส.,สว., และ ครม.ทราบ และให้เปิดเผยผลการสอบให้ประชาชนทราบ

หมวด ๑๒
องค์กรอิสระ

ส่วนที่ ๖ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (กสม.)

- ประกอบด้วยกรรมการ ๗ คน ดำรงตำแหน่ง ๗ ปี ดำรงตำแหน่งได้วาระเดียว
- หน้าที่และอำนาจ

๑. ตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน เสนอแนะมาตรการที่เหมาะสมในการป้องกันแก้ไขและเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนของหน่วยงานรัฐ

๒. จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศต่อรัฐสภาและ ครม.พร้อมเผยแพร่ต่อสาธารณะชน

๓. เสนอแนะมาตรการ หรือแนวทางในการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมถึงการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

หมวด ๑๓
องค์กรอัยการ

-รับรองความมีอยู่และความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอัยการ และเพื่อให้พนักงานอัยการปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเต็มที่ ปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์และการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง มีอิสระในการสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว และเที่ยงธรรม เพื่ออำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชน

หมวด ๑๔
การปกครองส่วนท้องถิ่น

- การจัดตั้ง อปท.รูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของ ปชช.ท้องถิ่นความสามารถในการปกครองตนเอง,รายได้,จำนวน และความหนาแน่น ของ ปชช และพื้นที่รับผิดชอบ
- อปท.มีหน้าที่ และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของ ปชช. รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา
- รัฐต้องดำเนินการให้ อปท.มีรายได้ในการจัดการบริหารสาธารณะได้เพียงพอ ในระหว่างที่ยังไม่อาจหารายได้ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุน อปท.ไปพลางก่อน
- อปท.มีอิสระในการบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การเงินและการคลังการกำกับดูแล อปท. ให้ทำเพียงเท่าที่จำเป็น
- สมาชิกมีสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง
- ผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้ง หรือความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นหรือวิธีที่กฎหมายกำหนด
- อปท.ต้องเปิดเผยข้อมูล และการดำเนินการให้ ปชช.มีส่วนร่วม

หมวด ๑๕
การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

เสนอโดยคณะ รมต.หรือ สส. ๑ ใน ๕ หรือ สส.และ สว. ๑ ใน ๕ หรือ ปชช. ๕ หมื่นคน

- ดำเนินการในรัฐสภาดำเนินการ ๓ วาระ

วาระที่ ๑ ขั้นรับหลักการ ต้องมีเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของรัฐสภา และ สว.ต้องมากกว่า ๑ ใน ๓

วาระที่ ๒ ขั้นการพิจารณา ให้ยึดถือเสียงข้างมาก

วาระที่ ๓ ขั้นการแก้ไข

๑.) ต้องมีเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของ ๒ สภา

๒.) สส.จากพรรคการเมืองที่ไม่ได้เป็น รมต.ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของทุกพรรคการเมืองรวมกัน

๓.) สว.ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓

- การแก้ รธน.ในเรื่องต่อไปนี้ต้องทำประชามติขอความเห็นชอบจาก ปชช.

๑.หมวด ๑ บททั่วไป

๒.หมวด ๒ พระมหากษัตริย์

๓.เรื่องที่เกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งตาม รธน.

๔.เรื่องเกี่ยวกับหน้าที่ หรืออำนาจของศาลหรือองค์กรอิสระ

หมวด ๑๖
การปฏิรูปประเทศ

- การปฏิรูปประเทศในหมวดนี้มีเป้าหมาย

  ๑ ประเทศชาติสงบเรียบร้อย มีความสามัคคี มีพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

  ๒. สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเลื่อมล้ำ

  3. ประชาชนมีสุข คุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพิจารณาประเทศ และการปกครองระบอกประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

- ในการปฏิรูปอย่างน้อย 7 ด้านดังนี้

  ๑. ด้านการการเมือง ๒.ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ๓.ด้านกฎหมาย

  ๔.ด้านกระบวนการยุติธรรม ๕.ด้านการศึกษา ๖.ด้านเศรษฐกิจ

  ๗.ด้านอื่นๆ เช่นการบริหารจัดการน้ำ ,การกระจายสิทธ์ถือครองที่ดิน ,การกำจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น

การปฏิรูปประเทศ

- ในการดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยต้องมี

  ๑.การจัดทำแผน 2.การส่วนร่วมของ ปชช.และฝ่ายงานที่เกี่ยวข้อง

  3.มีขั้นการดำเนินการ การวัดผล และระยะเวลาดำเนินการ

- กำหนดเริ่มดำเนินการปฏิรูปประเทศภายใน ๑ ปีนับแต่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ และให้กำหนดผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะบรรลุภายใน ๕ ปี

- การปฏิรูปด้านกระบวนการยุติธรรมให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี

- การปฏิรูปด้านการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะ และร่างกฎหมายภายใน ๖๐ วัน

บทเฉพาะกาล

๑. ในระหว่างยังไม่มีสภาผู้แทนและวุฒิสภาตาม รธน.ที่ให้ สนช.ทำหน้าที่แทน

๒. ครม.ปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่จนมี ครม.ชุดใหม่

๓. คสช.ยังคงอยู่จนมี ครม.ชุดใหม่ และยังคงมีอำนาจหน้าที่ตาม รธน.ชั่วคราว ปี ๕๙

๔. สปท.ยังปฏิบัติหน้าที่ทำข้อเสนอแนะการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศจนกว่าจะมีกฎหมายและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ (๔ เดือน)

๕. กรธ.ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเพื่อจัดทำ พรบ.ประกอบ รธน. ๑๐ ฉบับ

๖. สว.มี ๒๕๐ คน วาระ ๕ ปี โดย คสช.พิจารณาจาก

- กกต.พิจารณาจาก ๒๐ กลุ่มทั่วประเทศให้ได้ ๒๐๐ คน คสช.พิจารณาเหลือ ๕๐ คน
- คณะกรรมการสรรหา สว.พิจารณาจาก ๒๐ กลุ่มให้ได้ ๔๐๐ คน คสช.พิจาณาเหลือ ๑๙๔ คน
- ผู้นำเหล่าทัพ ๖ คน

๗. อำนาจ สว.พิจารณากฎหมายตามหน้าที่ตามหน้าที่ รธน.ช่วง ๕ ปีเพิ่ม

- ติดตามเสนอแนะและเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ
- การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติไทย ครม.ต้องรายงานผลทุก ๓ เดือน
- ร่วมประชุมให้ความเห็นชอบ พรบ.การปฏิรูปประเทศใน หมวด ๑๖
- ร่วมให้ความเห็นชอบในการให้ สส.พิจารณา นายกฯ ที่ไม่ได้มาจากบัญชีรายชื่อที่เสนอ

8. รับรองความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และกฎหมาย ปาะกาศ คำสั่ง และการกระทำของ คสช.

ประเด็น

ร่าง รธน.ฉบับนี้ประชาชนไม่มีส่วนร่วม

หรือ

ไม่เป็นประชาธิปไตย

การร่าง รธน.

- จะกำหนดคณะกรรมการชุดหนึ่งเพื่อเป็นกรรมการร่าง
- การจัดเวทีประชาคมออกไปรับทราบข้อคิดเห็น
- การจัดเวทีเสวนาของทุกภาคส่วน
- การให้ทุกภาคส่วนมีข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการ
- การเผยแพร่และรับทราบข้อมูลจากสื่อมวลชน
- การทำประชามติ
- การดูเนื้อหาสาระในร่าง รธน.

ประเด็น

ร่าง รธน.ฉบับที่จำกัดสิทธิสรีภาพประชาชน

(สิทธิถอยหลังเข้าคลอง)

มาตรา ๒๕ (มาตราแรกของเรื่องสิทธิเสรีภาพ)

มีสาระสำคัญ คือ

๑. นอกจากสิทธิเสรีภาพที่บัญญัติแล้ว การใดมิได้ห้ามหรือจำกัดไว้ใน รธน.บุคคลย่อมมีสิทธิ และเสรีภาพกระทำการนั้นๆอย่างเสรี และถือว่าเป็นการกระทำที่ชอบด้วย รธน.

๒. ข้อห้ามเรื่องสิทธิเสรีภาพ คือ ไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมของ ปชช. และไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น (ประเด็นว่าจำกัดสิทธิ)

๓. สิทธิและเสรีภาพที่ รธน.ระบุว่าเป็นไปตามกฎหมายบัญญัติหากยังไม่มีการตรากฎหมายปฏิบัติได้เลยตามเจตนา รธน.

๔. บุคคลใดถูกละเมิดสิทธิสามารถฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายได้

๕. การตรากฎหมายที่จำกัดสิทธิเสรีภาพต้องเป็นไปตามเงื่อนไข รธน.ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิเสรี และกระทบต่อศักดิ์ความเป็นมนุษย์ไม่ได้ และต้องมีผลบังคับใช้ทั่วไป จะเจาะจงใช้กับบุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่ได้

หน้าที่ของรัฐ

"รัฐต้องดำเนินการในเรื่องที่กำหนดให้แก่ ปชช. ทุกคนหรือทุกชุมชนเป็นการทั่วไปโดยที่ ปชช. แต่ละชุมชนไม่ต้องใช้สิทธิร้องขอ ถ้ารัฐไม่กระทำตามหน้าที่หรือกระทำหน้าที่ไม่ดี ปชช. มีสิทธิติดตามเร่งรัดฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการได้"

หน้าที่รัฐที่สำคัญที่ระบุ

- รัฐต้องให้เด็กทุกคนศึกษาเป็นเวลา ๑๒ ปี ไม่เสียค่าใช่จ่าย
- รัฐต้องให้ ปชช.ทุกคนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ
- รัฐต้องจัดให้มีสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต
- รัฐต้องอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปะ ขนบธรรมเนียมท้องถิ่น และทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม
- การดำเนินการใดๆที่มีผลกระทบต่อ ปชช. ต้องฟังความคิดเห็นของ ปชช.
- รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหน่วยงานรัฐ ที่ไม่ใช่ความลับ และมีผลเสียต่อความมั่นคง
- รัฐร้องจัดให้มีกลไกลคุ้มครองผู้บริโภค
- รัฐต้องรักษาวินัยการเงิน การคลัง เป็นต้น

ประเด็น

ร่าง รธน.ฉบับที่เมื่อรับไปแล้วแก้ไขไม่ได้ หรือ แก้ไขยาก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

- ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครอง ตั้งแต่ ๒๔๗๕-๒๕๕๘ รวม ๘๓ ปี

- มีรัฐธรรมนูญแล้ว ๑๙ ฉบับ (รวม รธน.ชั่วคราวปี ๒๕๕๗)

- เฉลี่ยประเทศไทยเปลี่ยน รธน.ประมาณ ๔-๕ ปี ต่อ ฉบับ

- แสดงให้เห็นว่าการเมืองของประเทศไทยยังขาดเสถียรภาพ

หมวด ๑๕
การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

เสนอโดยคณะ รมต.หรือ สส. ๑ ใน ๕ หรือ สส.และ สว. ๑ ใน ๕ หรือ ปชช. ๕ หมื่นคน

- ดำเนินการในรัฐสภาดำเนินการ ๓ วาระ

วาระที่ ๑ ต้องมีเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของรัฐสภา และ สว.ต้องมากกว่า ๑ ใน ๓

วาระที่ ๒ ให้ยึดถือเสียงข้างมาก

วาระที่ ๓ การผ่านต้อง

๑.) ขั้นรับหลักการ ต้องมีเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของ ๒ สภา

๒.) ขั้นการพิจารณา สส.จากพรรคการเมืองที่ไม่ได้เป็น รมต.ประธานและรองประธานสภา ผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของทุกพรรคการเมืองรวมกัน

๓.) ขั้นการทำการแก้ไข สว.ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓

- การแก้ รธน.ในเรื่องต่อไปนี้ต้องทำประชามติขอความเห็นชอบจาก ปชช.

๑.หมวด ๑ บททั่วไป

๒.หมวด ๒ พระมหากษัตริย์

๓.เรื่องที่เกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งตาม รธน.

๔.เรื่องเกี่ยวกับหน้าที่ หรืออำนาจของศาลหรือองค์กรอิสระ

ประเด็น
ร่างรัฐธรรมนูญทำให้การศึกษาตกต่ำ

การเรียนฟรี ๑๒ ปี

- รัฐธรรมนูญที่ผ่านมาระบุให้รัฐต้องขัดการศึกษาให้เรียนฟรี ๑๒ ปี ตั้งแต่ ป.1 – ม.6 ในขณะที่การศึกษาภาคบังคับ 9 ปี คือ ป.1 – ม.3

- ร่างรัฐธรรมนูญปี 59 ระบุรัฐต้องจัดการศึกษาเรียนฟรี 12 ปี ตั้งแต่ อ.1 – ม.3 และกำหนดให้การศึกษาภาคบังคับ 12 ปี ตั้งแต่ อ.1 – ม.3

- จากผลการวิจัยการพัฒนาการทางสมองอขงเด็กเริ่มตั้งแต่ 2 ปี และการพัฒนาทางสมองช่วง 2 – 6 ปี จะมีผลการพัฒนาการทางสมองในระยะต่อไป

- ยังมีนักเรียนที่เรียนจบ ม.3 และไม่เรียนต่อในระดับ ม.6 หรือ ปวช.ส่วนหนึ่ง

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๔

"รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย"

"รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน ให้จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา"

ประเด็น
ที่มาของ สว. ไม่ได้มาจากเสียงประชาชน

หน้าที่ และที่มาของ สว.

หน้าที่ของ สว.

- ช่วยพิจารณาร่ากฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของ สส. ให้รอบครอบ
- เห็นชอบการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งองค์กรอิสระ

ที่มาของ สว.

- รัฐธรรมนูญปี 40 มีสมาชิก 200 คน มาจากการเลือกตั้งโดยใช้เขตจังหวัดเป็นเขตการเลือกตั้ง
- รัฐธรรมนูญปี 50 มีสมาชิก 150 คน มาจากการเลือกตั้งจังหวัดละ ๑ คน ที่เหลือมาจากการสรรหาจนครบ 150 คน
- ร่างรัฐธรรมนูญ ปี 59 มีสมาชิก 200 คน มาจาการเลิกตั้งกันเองของบุคคลแต่ละกลุ่มอาชีพเป็นการเลือกสรรตามกลุ่ม ประชาชนทุกคนที่มีคุณสมบัติสมัครได้ตั้งแต่ระดับอำเภอ

ประเด็น
นายกรัฐมนตรีมาจากคนนอก
เป็นสืบทอดอำนาจ

นายกรัฐมนตรี

ที่มาของ นายกรัฐมนตรี

๑. รัฐธรรมนูญที่ผ่านมานายกรัฐมนตรีต้องแต่งตั้งจาก สส. โดยมี สส.ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ รับรอง และต้องได้รับเสียงสนับสนุนจาก สส. มากกว่ากึ่งหนึ่งของสภาผู้แทนราษฎร

๒. ร่างรัฐธรรมนูญปี 59 ต้องแต่งตั้งจากผู้มีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้จากพรรคการเมืองที่มี สส. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของ สส. ทั้งหมดโดยมี สส. ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๑๐ รับรอง และต้องได้รับการสนับสนุนจาก สส.มากกว่ากึ่งหนึ่งของสภาผู้แทนราษฎร

๓. บทเฉพาะกาล ในกรณีที่ไม่สามารถแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามข้อ 2 ได้ ให้ สส. ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเสนอประธานสภา ขอเสนอรายชื่อบุคคลอื่นที่ไม่อยู่ในบัญชีรายชื่อขึ้นเป็นนายกฯได้ โดยต้องผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 และกลับมาให้สภาผู้แทนมาดำเนินการแต่งตั้งนายกฯโดยใช้คะแนนเกินกึ่งหนึ่งของสภาผู้แทนราษฎร

ประเด็น
อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ และองค์กรอิสระ
ซึ่ง สว.เป็นผู้สรรหามีอำนาจล้นฟ้า

ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ

ที่มาของ นายกรัฐมนตรี

- ที่มา ๑. มีกรรมการชุดหนึ่งในการสรรหา
  ๒. สว.เป็นเพียงให้ความเห็นชอบด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่ง
- กรรมการสรรหาเป็นผู้ที่ทรงคุณวุฒิ วัยวุฒิและตำแหน่งหน้าที่
- ผู้ที่จะถูกเสนอชื่อเป็นคณะกรรมการในศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระได้มีการระบุจากผู้ที่มีคุณวุฒิ วุฒิภาวะมีประสบการณ์ เช่น ระดับอธิบดี , หน.หน่วยงานระดับสูง , ศาสตราจารย์ ระบุไม่น้อยกว่า ๕ ปี หรือมีประสบการณ์ตั้งแต่ ๒๐ ปี
- การใช้อำนาจหน้าที่ก็ต่อเมื่อมีคนร้องเรียน
- ถ้าไม่กระทำผิด และมีการร้องเรียนองค์กรเหล่านี้ก็ทำอะไรไม่ได้

แนวปฏิบัติ ประชามติ ร่าง รธน.

6 ข้อที่ทำได้...

1. การแสดงความเห็นของบุคคล โดยข้อเท็จจริง
2. การแสดงความเห็นโดยใช้ถ้อยคำสุภาพ
3. การแสดงความเห็นที่เป็นข้อมูลชัดเจน
4. การแสดงความเห็นที่อ้างอิงผลการศึกษาวิจัย
5. การแสดงความเห็นผ่านสื่อโดยมีเหตุผลประกอบ
6. การนำเข้า ข้อมูลโดยไม่มีความเห็นเพิ่มเติม

แนวปฏิบัติ ประชามติ ร่าง รธน.

8 ข้อที่ทำไม่ได้...

1. การสัมภาษณ์ผ่านสื่อ
2. นำเข้าข้อมูลผ่านเว็บไซต์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ กดแชร์ และกดไลค์
3. การกระทำ หรือ ส่งสัญลักษณ์
4. การเปิดเวทีสัมนา-อภิปราย ต้องมีองค์กรต่าง ๆ ตามกฎหมายร่วม
5. จัดชวน ทำเครื่องหมายแสดงสัญลักษณ์ แจกจ่าย รณรงค์ ปลุกระดม
6. แจกเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับ นำไปสู่เหตุวุ่นวาย และการชุมนุม
7. รายงานข่าว จัดรายการ นำไปสู่การปลุกระดม
8. การรณรงค์ให้เกิดการคล้อยตาม ปลุกระดม หรือ ขัดขวาง

๒๓ ข้อห้าม

1. เจ้าหน้าที่รัฐวางตัวไม่เป็นกลางปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ
2. ขัดขวางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
3. ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างขัดขวางการไปใช้สิทธิ
4. ทำลายบัตรออกเสียง
5. ลงคะแนนโดยรู้ว่าไม่มีสิทธิ
6. นำบัตรปลอมมาใช้หรือเวียนเทียนบัตร
7. นำบัตรออกเสียงออกไปจากที่ออกเสียง
8. นำบัตรออกเสียงที่ลงคะแนนแล้วแสดงต่อผู้อื่น
9. ทำเครื่องหมายให้เป็นที่สังเกตไว้ที่บัตรเพื่อให้ผู้อื่นรู้ว่าเป็นบัตรของตน
10. บันทึกภาพบัตรออกเสียงที่ได้ลงคะแนนออกเสียงแล้ว
11. ขัดคำสั่งกรรมการประจำหน่วยออกเสียงที่สั่งให้ออกจากหน่วยออกเสียง
12. กระทำการใดๆ ให้จำนวนบัตรออกเสียงหรือบัญชีรายชื่อผิดไปจากความจริง
13. ขัดขวางไม่ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเข้าหรือออกที่ออกเสียง

๒๓ ข้อห้าม

14. ก่อความวุ่นวายในที่ออกเสียง
15. ก่อความวุ่นวายเพื่อให้การออกเสียงไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยเผยแพร่ข้อความ ภาพ เสียง ในสื่อสิ่งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือในช่องทางอื่นใดที่ผิดไปจากข้อเท็จจริง หรือมีลักษณะรุนแรง ก้าวร้าว หยาบคาย ปลุกระดม หรือข่มขู่ เพื่อให้ผู้มีสิทธิไปหรือไม่ไปใช้สิทธิออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง
16. ซื้อสิทธิ ขายเสียง ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน ผลประโยชน์ หรือจัดเลี้ยงเพื่อจูงใจ
17. หลอกลวง บังคับขู่เข็ญ หรือใช้อิทธิพลคุกคามผู้มีสิทธิออกเสียง
18. ขัดขวางการส่งหีบบัตร หรือบัตรออกเสียง
19. เล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันการออกเสียง
20. จำหน่ายจ่ายแจก จัดเลี้ยงสุราในเวลาต้องห้าม
21. จัดยานพาหนะขนคนไปหรือกลับจากที่ออกเสียง
22. เผยแพร่ผลโพลระหว่าง 7 วันก่อนวันออกเสียงจนถึงเวลาสิ้นสุดการออกเสียง
23. กรรมการประจำหน่วยออกเสียงนับบัตรออกเสียงผิดไปจากความจริง

บทลงโทษ

เปิดบทลงโทษ พ.ร.บ.ประชามติ 2559

กราฟิกมติชนรายวัน
Matichon Daily Graphic
(27.04.16)

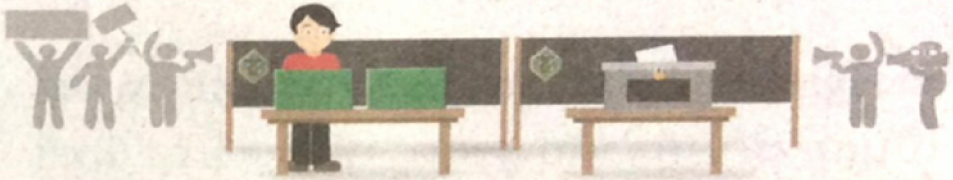

ม.7

บุคคลย่อมมีเสรีภาพแสดงความคิดเห็น และเผยแพร่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียง โดยสุจริต และไม่ขัดกฎหมาย (รอ กกต.ประชุมกำหนดรายละเอียด)

ม.61

- **ผู้ใดกระทำการต่อไปนี้**
  - **(1) ก่อความวุ่นวายให้การออกเสียงไม่เรียบร้อย**
  - (2) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้
  - (3) หลอกลวง บังคับ ขู่เข็ญ ใช้อิทธิพลคุกคาม
  - (4) เปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ขัดขวาง การส่งหีบบัตรออกเสียง, บัตรออกเสียง
  - (5) เล่น หรือจัดให้มีการเล่นพนันขันต่อใดๆ
  - (6) เรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด
  - (7) ขาย จำหน่าย จ่าย แจก จัดเลี้ยงสุราทุกชนิด เวลา 18.00 น.วันก่อนออกเสียง จนสิ้นสุดวันออกเสียง

- **ผู้ใดเผยแพร่ข้อความ ภาพ เสียง ในสื่อ นสพ. วิทยุ โทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือช่องทางอื่นใด ผิดข้อเท็จจริง รุนแรง ก้าวร้าว ปลุกระดม ข่มขู่ ถือว่าผู้นั้นก่อความวุ่นวายให้การออกเสียงไม่เรียบร้อย**

- **ผู้ใดกระทำตาม** (1) (2) (3) (4) (5) หรือ (6)
  โทษ จำคุกไม่เกิน 10 ปี ปรับไม่เกิน 200,000 บาท อาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง 5 ปี
  หากทำผิด 5 คนขึ้นไป จำคุก 1-10 ปี ปรับ 20,000-200,000 บาท เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง 10 ปี
- **ผู้ใดกระทำตาม** (7) โทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน ปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ